ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

•

מכבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חיי שרה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק״

כפר חב״ד ב׳

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

שנת המאה לגאולת כ״ק אדמו״ר (מוהריי״צ) נ״ע

לזכות

הת׳ **אלחנן דובער שמעון** שיחי׳ בן מרת **גני׳** ע״ה

לרגל יום ההולדת שלו לאויוש״ט,

ביום ג׳ כסלו ה׳תשפ״ז

ולזכות

אחותו **חנה** תחי׳ בת מרת **גני׳** ע״ה

*

נדפס ע״י אביהם

הרה״ת ר׳ **מנחם מענדל** שיחי׳

מאראזאוו

הי׳ שותף בהפצת ענייני ״משיח וגאולה״!!!

להקדשות ולפרטים נוספים:

טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)

אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved One

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

http://www.torah4blind.org

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

http://www.torah4blind.org

חיי־שרה

א. דברי רש"י על "ה' אלקי השמים...", והשאלות כל כך

על הפסוק[1] „ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי...", שאותו אמר אברהם אבינו לאליעזר, מצטט רש"י את המילים „ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי", ומפרש[2]: „ולא אמר ואלקי הארץ, ולמעלה אמר ואשביעך... אמר לו: עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה רגיל בארץ"[3].

בפשטות נראה שכוונת רש"י היא להסביר את הסיבה להבדל שבין הפסוקים, שבפסוק זה אין נאמר „ואלקי הארץ", ואילו בפסוק שלפני כן נאמר „ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ", ועל כך מסביר רש"י „אמר לו עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ...".

אך לפי זה יש להבין:

א) השינוי הוא רק בכך שבפסוק זה נאמר רק „אלקי השמים" ואילו „למעלה" נאמר גם „אלקי הארץ" – ומדוע, אפוא, מצטט רש"י מן הפסוק גם את המילה „ה'"[4], שכתובה גם בפסוק הקודם: „ואשביעך בה'"[5]?

ב) מדוע הוא מצטט את המשך הפסוק „אשר לקחני מבית אבי"[6], אשר אינו קשור כלל לשאלה?

אמנם, בפשטות הוא מצטט זאת מפני דבריו בהמשך – „אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא...", אך פירוש זה כשלעצמו אינו מובן, כפי שיבואר להלן.

ג) מדוע מפרט רש"י „ולא אמר ואלקי הארץ", והרי זהו דבר הנראה לעין? רש"י היה צריך להתחיל דבריו במילים: „ולמעלה אמר...". מדברי רש"י משתמע, שיש דעה שצריך היה לכתוב כאן „אלקי הארץ", ולכן הוא שואל, בתמיהה, „ולא אמר ואלקי הארץ", ותמיהה זו מתגברת משום „ולמעלה אמר".

אין לומר, שהמחשבה שצריך היה להיכתב כאן „ואלקי הארץ" מתעוררת רק משום שכך כתוב לפני כן בענין „ואשביעך", והמילים „ולא אמר ואלקי הארץ" מבארות זאת יותר, שהרי, בנוסף לכך שקשה להבין מהו החידוש במילים אלו, רש"י צריך היה לכתוב זאת, לפחות בסדר הפוך: „למעלה אמר ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ", ועקב זאת מתעוררת מאוחר יותר השאלה „וכאן לא אמר ואלקי הארץ"[7].

ד) רש"י מצביע על המקום שבו כתוב באופן שונה, באמרו „ולמעלה אמר ואשביעך"[8], ואילו לשינוי עצמו, שלפני כן נאמר „ואלקי

---

1) פרשתנו כד, ז.

2) כללות לשון רש"י זה הוא בב"ר פנ"ט, ח. ספרי האזינו לב, י. ילקו"ש כאן רמז קו, אבל בקיצור לשון ובשינויים. וע"פ המבואר לקמן בפנים פירוש מיוחד לרש"י בזה.

3) כ"ה הגירסא ברוב הדפוסים שלפנינו. אבל בדפוס ראשון ושני וכת"י רש"י ישנם כו"כ שינויים. ונסמנו לקמן אחדים מהם. והקרוב יותר לגירסא שלפנינו הוא בדפוס שני, וידוע שהוא מדוייק יותר מדפוס ראשון וכמה כת"י רש"י. וחתום עליו ר"ש אלקב"ץ (זקנו של בעל „לכה דודי") שהוגה על ידו. ולהעיר שי"א שזהו דפוס ג'.

4) כ"ה גם בדפוס ראשון ובכמה כת"י רש"י. ובדפוס שני הד"ה של פרש"י הוא „אלקי השמים". אבל נראה שטה"ד וחסר שם, כי אין ריוח והפסק לפני תיבת „אלקי השמים" כמו בכ"מ בדפוס שני שיש ריוח ונקודה לפני הד"ה.

5) ופשוט שאין לומר שמעתיק הל' כיון ש(זוהי רק תיבה אחת ה)שייכת „לאלקי השמים", שהרי מצינו כמ"פ שרש"י מעתיק רק התיבות שמפרש גם במקום שאינם ענין בפ"ע כ"א באים בהמשך לתיבה אחרת.

6) בדפוס ראשון ובכמה כת"י רש"י מעתיק רק „אשר לקחני" וכ"ה בספרי האזינו שם. ובדפוס שני ובכת"י אחדים ליתא גם זה.

7) אבל זה שרש"י לא כ' פירושו על הכתוב דלמעלה „ואשביעך בה' אלקי השמים גו" (כבב"ר וביל"ש), מובן, כי שם לא יודעים עדיין מהשינוי. משא"כ בב"ר שאינו מתחיל בקושיא אלא מפרש הענין.

8) עד"ז הוא בדפוס שני אלא שכנראה מעתיק שם גם „(ואשביעך) בה' וגו'". ובדפוס ראשון ובכמה כת"י מעתיק „ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ". אבל גם בזה יוקשה למה הוצרך להעתיק גם „ואשביעך גו'".

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעיין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל" ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: http://www.moshiach.net/blind

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הארץ", הוא רומז רק באמרו "וגו'". וזוהי תמיהה כפולה: את המילים "ואלקי הארץ", שלגביהן מתעוררת השאלה, אין רש"י מצטט כלל, ודוקא את המילה "ואשביעך" שאינה קשורה כלל לשאלה, הוא מצטט? ולכאורה, סימן לפסוק זה מיותר לחלוטין: אילו אמר רש"י "למעלה אמר גם ואלקי הארץ" היה מובן לאיזה פסוק הוא מתכוון, כי הוא כתוב באותו ענין, ארבעה פסוקים בלבד לפני כן?

ב. הסבר דברי רש"י, לכאורה, והקושי עליו

לכאורה, ניתן היה להסביר, לפחות את שתי השאלות האחרונות, ששאלת רש"י כאן היא בעיקר עקב המילה "ואשביעך" (את אליעזר): בפסוקנו, שבו אומר אברהם אבינו: "ה' אלקי השמים... הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם", צריך היה להיכתב גם "ואלקי הארץ", כי מדובר כאן על פעולת ה' למטה בענין "ולקחת אשה לבני משם". ואילו "למעלה אמר ואשביעך..." – שם מדובר על כך שאברהם השביע את אליעזר – "לא תקח... ואל מולדתי תלך..." – אשר היה "עבדו זקן ביתו"[9], "דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים"[10], ודי היה להשביעו "בה' אלקי השמים". והנה, למעשה – הדברים הפוכים: אברהם הוסיף "ואלקי הארץ" בענין "ואשביעך", ולא אמר זאת בפסוק זה, שבו יש בכך צורך, לכאורה?

אך קשה לפרש זאת כך, שהרי [בנוסף לכך שעדיין נותרות השאלות האחרות שלעיל], הרי לפי זה צריך היה רש"י להביא (בתחילת פירושו ו)בעיקר את סיום הפסוק "הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם", או לפחות לרמוז להמשך הפסוק במילה "וגו'", כי על כך בעיקר מתבססת השאלה.

9) פרשתנו כד, ב.
10) פרש"י לך טו, ב.

ג. השאלות לגבי דיוקים בהסברו של רש"י

בנוסף על כך יש להבין מספר פרטים ודיוקים בתשובתו והסברו של רש"י:

א) אם כוונת רש"י בפירושו היא, כמובן בפשטות, שבהבדלי הניסוח – שלפני כן נאמר "אלקי השמים ואלקי הארץ" ועתה נאמר רק "אלקי השמים" – רצה אברהם להדגיש את ההבדל, ש"עכשיו... שהרגלתיו... אבל כשלקחני..." – אין מובן מדוע מוסיף רש"י "אמר לו עכשיו..." ואינו מתחיל את הסברו באופן ישיר "עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ" וכדומה, כפי שמופיע בספרי ובמדרש[11] ששם לא כתוב "אמר לו".

מן הביטוי "אמר לו" מובן שכוונת רש"י היא, שאת הענין של "עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ..." לא הסביר אברהם לאליעזר רק באמצעות הבדל הניסוח, אלא באמצעות דברים מפורשים אשר אמר כאן לאליעזר.

כך מובן גם מהרחבת לשון רש"י: "שהרגלתיו בפי הבריות אבל... שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה רגיל בארץ". אם אברהם אמר רק את ההבדל בניסוח לגבי "ואלקי הארץ", צריך היה רש"י לבאר את ההבדל בלבד – "עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ" – מן הניסוח וההרחבה מובן שדברים אלו אמר אברהם במפורש. ולפי זה אין מובן: (א) היכן נרמז בכלל בפסוק שאברהם דיבר אל אליעזר, (ב) ובמיוחד – מנין לומדים שאברהם אמר לאליעזר את פרטי הדברים הללו?

ב) רש"י ממשיך ואומר "אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ", ומדוע חשוב לציין שהיה זה כאשר "לקחני מבית אבי"? אמנם, רש"י משתמש בלשון הפסוק,

11) ראה מ"מ שנסמנו בהערה 2. אבל להעיר שבספרי הוא בסתמא (לא דברי אברהם). ובב"ר וביל"ש "עד שלא הודעתי אותו לבריותיו כו'" (שהוא דברי אברהם). אבל גם שם אינו מפורש שזה הי' אמירה לאליעזר.

לעילוי נשמת
ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה
מסור ונתון לעשות צדקה וחסד
בעל מעשים ומרץ ורב פעלים
הרה"ח התמים ר' **שניאור זלמן** ע"ה
בן הרה"ח התמים ר' **יצחק אלחנן** הלוי הי"ד
שגלוב
מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש
ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"
לקרב את היהודים עולי רוסיא לאביהם שבשמים
ולהכניסם בבריתו של אאע"ה
המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון
הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים
ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'
השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך
ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש
זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה
נפטר בשם טוב
כ"א תמוז ה'תשס"ו
ת' נ' צ' ב' ה'

שבו נאמר „ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי", אך כוונת דברי אברהם אלו בפסוק היא שונה לחלוטין – בכוונתו למנות את הטובות שעשה לו הקדוש־ברוך־הוא „לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דיבר לי..." ואשר משום כך הוא בודאי „ישלח מלאכו..."[12] – וכוונה זו אינה קשורה כלל להסבר של הבדלי הניסוח[13].

ג) לגבי התקופה של „עכשיו" אומר רש"י רק „שהרגלתיו בפי הבריות", ואילו לגבי התקופה האחרת מוסיף רש"י „שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ"[14]. ולכאורה, גם לגבי התקופה של „עכשיו" הוא צריך היה להוסיף את הניגוד של הענין הראשון: שהכרתיו אצל באי עולם, וכדומה[15].

ד) רש"י מתבטא כאן בביטוי חדש בפירושו „באי עולם", בשונה מהתבטאותו ממש לפני כן „הבריות". ומסיים את דבריו בביטוי שלישי „בארץ"!

ה) לגבי ה"בריות" אומר רש"י „הרגלתיו", לגבי „בארץ" – „שמו לא היה רגיל", לגבי „באי עולם" – „מכירים בו".

ד. כוונת רש"י לבאר את דברי אברהם לאליעזר המונעים תמיהתו

כדי להבין כל זאת יש להקדים ולבאר תמיהה כללית בפירוש רש"י זה: כיצד בכלל קשור לכאן, בהמשך דברי אברהם עם אליעזר אודות שידוך ליצחק, הענין של „עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ... אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ"?

ההסבר לכך הוא: כאשר השביע אברהם את אליעזר „אשר לא תיקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו כי אל ארצי ואל מולדתי תלך...", מובן, שאברהם אינו מעוניין באשה מבנות הכנעני עבור יצחק, למרות ש"אנכי יושב בקרבו" – הם קרובים לאברהם ונתונים להשפעתו, אך בכל זאת מעוניין אברהם דוקא באשה מ"ארצי ומולדתי". הסיבה הפשוטה לכך היא, משום המעלה שבהיותם ממשפחתו של אברהם הם טובים יותר כשלעצמם, זכים יותר, וקרובים יותר לתכונותיו של אברהם[16].

על כך שאל אליעזר: „אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי... ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם": כיון שזהו מקום „אשר יצאת משם", שאברהם חי שם, מתאים היה ש"אשיב את בנך" לשם. וכאשר אברהם ענה לו: „השמר לך פן תשיב את בני שמה" צריכה היתה להתעורר אצל אליעזר תמיהה גדולה יותר – ממה נפשך: אם המקום אשר „יצאת משם", שהוא ארצו ומולדתו של אברהם, הוא נעלה כל כך שיש לקחת אשה ליצחק דוקא משם – מדוע לא ישוב לשם יצחק[17]?

ומצד שני, אם חשוב יותר המקום שבו נמצא אברהם עתה, ואין הוא מעוניין שיצחק ילך מהשגחתו והשפעתו של אברהם אפילו אל מקום שהוא מולדתו של אברהם, כיון שהשפעתו של אברהם על מי שהוא „בקרבו" מכריעה יותר מהמעלה של „ארצו" – מדוע לא יקח אשה „מבנות הכנעני" אשר „אנכי יושב בקרבו"?

הכרחי אפוא לומר שאברהם אמר משהו לאליעזר כדי לתרץ תמיהה זו, למרות שאין

12) אבל ראה רשב"ם, רד"ק וחזקוני כאן.

13) וכמו שהוא בספרי ובב"ר שאינו מדגיש הזמן שלא הי' „אלקי הארץ" והזמן שנתפרסם כ"א – שזה הי' ע"י פעולת אברהם.

14) בדפוס ראשון ובדפוס שני ובכו"כ כת"י רש"י ליתא הסיום „ושמו לא הי' רגיל בארץ".

15) גם צלה"ב: לכאורה הו"ל לרש"י לפרש בסדר הפוך – מתחלה מה שאמר על אתר, בכתוב זה „ה' אלקי השמים" דכשלקחני מבית אבי הי' אלקי השמים ולא כו', ולאח"ז מש"א בכתוב לפנ"ז „אבל עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות" דזהו עיקר ההדגשה כאן. וכ"ה בב' כת"י רש"י (ה"א קלא. ה"א קעג).

16) וראה כלי יקר כאן. לקו"ש ח"ו ע' 256.

17) דאין לומר דטעמו של אברהם שלא רצה שיצחק יצא לחו"ל בכלל הוא מפני שהוא עולה תמימה, כי הרי פשיטא שיצחק ידע שהוא עולה תמימה, ובכ"ז הי' דעתו לדדת מצרימה (תולדות כו, ב ובפרש"י) והוזקק לציווי (והודעה) אז ש"אל תרד מצרימה גו' גור בארץ הזאת" – מובן שעד אז לא הי' עדיין איסור זה. וראה בארוכה לקמן ע' 241 ואילך.

בזמן הגלות מסבה לו – זועק יהודי: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"[12], כל מה שבעה"ב זה הקב"ה אומר צריך לעשות, „חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של „צא", מחוץ לשולחן אביהם, מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: „שלח נא ביד תשלח" – בשנת **ובתחלתה** „יד תשלח" – והבא **כבר** את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט על־ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. שע"י לימוד התורה בענינים אלו, ממהרים עוד יותר את ההמשכה בפועל].

כיצד זה מוליך לקבלת משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – „כל ימי חייך **להביא** לימות המשיח": כל עניני העבודה (בכל ימי חייך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב„להביא לימות המשיח". לא רק „לרבות" (כפי שכתוב בכמה מקומות), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה ויהנה מזה וכו', אלא – „**להביא**", הוא עושה כל התלוי בו כדי **להביא** „לימות המשיח" לשון רבים, לא רק ההתחלה של יום אחד, אלא של ימות (לשון רבים) – ימות המשיח (ולא רק כאשר המשיח הוא „בחזקת משיח"[5], אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של „משיח ודאי"[5] וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ, באופן **המתקבל** אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – ע"י לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

והיות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכאו"א מישראל, בלי יוצא מן הכלל.

. . . ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח („מגיד **דבריו** ליעקב גו'"[11]), וביחד עם **עשר** הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח" – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת רוח וההנאה שהעבודה

הדבר מפורש בפסוק. וזוהי כוונת רש"י בפירושו „ולא אמר ואלקי הארץ ולמעלה אמר ואשביעך וגו'": (א) מכך מובן שאברהם השיב לתמיהה זו, ובמילא (ב) מובן שהענין של „עכשיו הוא אלקי... אבל כשלקחני..." חשוב למהות שליחותו של אליעזר.

ה. המילים „אלקי השמים ואלקי הארץ" הן הסברו של אברהם לאליעזר

ההסבר לכך הוא:

רש"י מתייחס למילים „ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי" ומדייק, שמכך, ש„ברא אלקים את השמים ואת הארץ" ולמרות זאת „ולא אמר ואלקי הארץ", מובן, שהמילים „אלקי השמים" לא נאמרו כשבח סתמי לקדוש־ברוך־הוא הנאמר עקב הזכרת שמו[18], בדומה לנאמר קודם לכן „א־ל עליון קונה שמים וארץ"[19] – כי אז היה עליו לומר את השבח בשלימותו, כולל „ואלקי הארץ".

ולמעלה אמר „ואשביעך...": גם למעלה, כאשר נאמר „אלקי השמים ואלקי הארץ", הרי כיון שהדברים נאמרים בענין „ואשביעך", אשר בהזכרת שם ה' בתוך שבועה אין מתאים להפסיק בדברי שבח[20] – ולפיכך מצטט רש"י „ואשביעך", כי מכך נובע ההכרח ש„וגו'" (אלקי השמים ואלקי הארץ) אינו שבח בלבד.

אלא, הכרחי לומר, שהן „אלקי השמים" כאן, והן „אלקי השמים ואלקי הארץ" הנאמר „למעלה", חשובים לתוכן דברי אברהם לאליעזר, אשר בכך הוא הסביר את התמיהה דלעיל, ולכן צריך רש"י לכתוב „אמר לו" – אין זה לימוד והסבר לשינוי בלבד, אלא אלה הם דברים שהסביר אברהם לאליעזר.

וכיון, שהוא שינה בלשונו – בתחילה הוא אמר „אלקי השמים ואלקי הארץ" ועתה „אלקי השמים" בלבד – הרי מובן, שבשינוי זה רמזו הסברו של אברהם לאליעזר:

„אמר לו עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות", ובכך נמנעת התמיהה מדוע אין אברהם רוצה לקחת אשה ליצחק מ„בנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו". כי, למרות ש„עכשיו" הקדוש־ברוך־הוא כאן, במקומו של אברהם, הוא גם „אלקי הארץ" על ידי כך שאברהם פירסם את האלקות בעולם, אך עדיין לא השפיע הדבר על בנות המקום עד כדי היותן ראויות להשתדך עם יצחק, כי ההשפעה היתה עדיין רק באופן „שהרגלתיו בפי הבריות" – ענין של הרגל „בפי הבריות", אך לא היה שינוי בהתנהגות ובמעשה.

„אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה רגיל בארץ": מצד שני אין להביא את יצחק אל הארץ של „בית אבי", כי השפעתו של אברהם, „ויקרא שם בשם הוי' א־ל עולם"[21], עד להיותו גם „אלקי הארץ", ולפחות באופן של „הרגלתיו בפי", היתה רק לאחר ש„לקחני מבית אבי". „אבל כשלקחני מבית אבי... לא היה רגיל בארץ" – ולכן המקום של „בית אבי" היה ונותר מקום שבו „אלקי השמים ולא אלקי הארץ"[22], לא הכירו בקדוש־ברוך־הוא, ו„שמו לא היה רגיל בארץ".

ו. דיוקי לשון רש"י בענין ההכרה בה' בתקופות השונות

תוך כדי כך משנה רש"י את התארים וכו'

18) ולכן מעתיק גם תיבת „ה" (ומכיון שמ"ש אלקי השמים אי"צ בשביל לשבחו הרי הי' מספיק שיאמר רק ה'. וכ"כ במשכיל לדוד כאן).

19) לך יד, יט.

20) לא מסתבר שנאמרו בשביל להוסיף חומר בהשבועה – דמכיון שהשביע את עבדו זקן ביתו וכו' (ואשביעך) לא הי' צריך לזה (כנ"ל ס"ב). ובוירא (כא, כג): השבעה לי באלקים – ותו לא. ועד"ז בכ"מ.

21) וירא כא, לג. וכפרש"י שם. ולהעיר מפרש"י לך יב, ה. וראה לקמן הערה 31.

22) וע"פ כ"ז מובן החילוק והשינוי דפרש"י מהספרי וב"ר וילש"ש: בהנ"ל מפרש רק החידוש שעשה אברהם ד„המליכו על השמים ועל הארץ" (ספרי שם) „הודעתי אותו לבריותיו" (ב"ר שם), ולא עסוק בפי' דברי אברהם בהכתובים שלפנינו, ולכן נאמר בסתמא „עד שלא בא

כדלעיל. רואים כאן שוב עד כמה כל מילה בפירוש רש"י מדוייקת לחלוטין.

לשם כך יש להקדים, לפחות בקיצור, ולהסביר לפי הסדר: על הפסוק „אז הוחל לקרוא בשם ה'"[23] – מפרש רש"י שהשתמשו בשם ה' לחולין, קראו בשם זה לאדם ולאלילים.

על הפסוק „ויקרא שם בשם ה' א־ל עולם"[24] מפרש רש"י, שאברהם השפיע עליהם שידעו, ש"לא משלי אכלתם אלא משל מי שאמר והיה העולם" – העולם שייך ל"אלוקה העולם".

לפי כל האמור לעיל מובן:

א) מימי אנוש ידעו את שם הקדוש־ברוך־הוא, אך הפכו אותו לחולין, כלומר, לא היו מכירים בו אז.

ב) לפני פעולת „ויקרא" של אברהם, חשבו ש„משלי אכלתם", וכך בכל דבר. ומובן, ששמו לא היה רגיל, כי כל דבר היה של האדם או של חבירו וכדו'.

ג) ממילא הכירו שהוא „אלקי השמים", אך „באי העולם", לא היו מכירים בו[25], לפני דברי אברהם אליהם – „ויקרא" – הם חשבו ש„משלי אכלתם",

ד) ו„בארץ" לא היו רגילים לדבר אודות ה„שמים", ולכן גם שמו לא היה רגיל, למרות שהכירו את שמו, „אלקי השמים".

ה) אברהם הרגיל לא רק את „שמו", אלא גם אותו עצמו, הרגלתיו, עד כדי מצב של „אלקי הארץ" – בכל אכילה וכדומה 1) הוא אמר להם ש„משלו אכלתם" 2) אמר להם ברכו – „בפי"

ו) על הפסוק „הנפש אשר עשו בחרן" אומר רש"י שהוא גייר אותם[26]. כלומר, הם הכירו בו. ואילו לגבי ה„בריות" נאמר רק ש„הרגלתיו בפי", אך אין הם מכירים בה'.

אברהם אבינו לעולם כו' לא הי' הקב"ה מלך כו'" (ספרי שם) „עד שלא הודעתי אותו לבריותיו כו'" (ב"ר שם).

23) בראשית ד, כו.

24) וירא כא, לג.

25) ובפרט ע"פ פרש"י (וירא יח, יט): מקרבו אצלו (ויותר מזה) ויודעו (ויותר מזה) ומכירו.

26) לך יב, ה ובפרש"י.

ז. ההבדל בין עבודת אברהם בחרן לבין עבודתו בארץ ישראל

ההסבר לכך בפנימיות הענינים הוא:

לכאורה, יש להבין: החידוש שגרם אברהם „עכשיו" הוא, שהקדוש־ברוך־הוא הוא גם „אלקי הארץ", כי „אלקי השמים" הוא היה תמיד. ואם כך, מדוע כופל רש"י בלשונו ומאריך: „עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ... אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ", ואין הוא אומר בקצרה „עכשיו הוא גם אלקי הארץ אבל כשלקחני מבית אבי לא היה אלקי הארץ"[27]?

ההסבר לכך הוא[28]: כאשר היה אברהם בחוץ־לארץ, בחרן, היתה דרגתו באופן של העלם מבחינת החכמה, לכן היה אז שמו „אברם" – אב רם, מלשון רוממות והעלם. וזוהי המהות של „חרן", שהיא בגימטריא „גרון", שהוא מפריע להשפעה ול"המשכה" מן השכל אל המדות.

בדומה לכך היה גם בהשפעה שנגרמה לעולם באמצעות עבודתו, שהוא „המשיך" תוספת אורות למעלה ב"אצילות", אך ההשפעה לא ירדה עד לעולמות בריאה יצירה עשיה, ולעולם הזה.

רק לאחר שהקדוש־ברוך־הוא אמר לו „לך לך מארצך וממולדתך... אל הארץ" והוא הגיע לארץ ישראל, אז היתה ירידה והשפעה מהעלם המוחין אל המדות, עד למלכות – בבחינת ארץ[29]. ואז ירדו האורות הנוספים, שאברהם „המשיך" ב"אצילות", גם למטה לעולמות בריאה יצירה עשיה, ולעולם הזה.

27) להעיר מהגירסא בא' מכת"י רש"י „לא הי' אלא אלקי השמים ולא אלקי הארץ" ובב' כת"י רש"י (דלעיל הערה 15) „אבל עתה הוא אלקי הארץ".

28) בהבא לקמן – ראה תו"א לך יא, א ואילך מאמרי אדה"ז – הנחות הר"פ ע' ה' ואילך. תו"ח לך פג, ד ואילך. צ, א. אוה"ת לך תתרעה, א ואילך (בביאור השאלה למה לא נאמר בתורה מעלת אברהם שהי' מאכיל אורחים עד שבא לא"י). וראה בפרטיות בספר הערכים־חב"ד ח"א ערך אברהם. וש"נ.

29) תו"א שם יא, ב. ועוד. וראה תוד"ה אמר ברכות מ, ב. רא"ש שם (סכ"ג). רבעה"ת כאן (ועוד) דאלקי אברהם הוי כמו מלכות דהמליכו כו'.

וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של „נצח": נ' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדי"ק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם[6]).

מזה מובן, שמאחר שהשלוחים עומדים כבר מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע עבודת השליחות, עד שכבר **סיימו** את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלימה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: ע"פ הידוע ש„בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"[7], „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו'"[8], וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, המשיח היחיד שבדורנו, שכבר סיימו את כל העבודה – הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה„שלח נא ביד תשלח"[9], השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא: **לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש**, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

. . . מזה ישנה ההוראה בפועל שיש להסיק בעמדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של „כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כאו"א מישראל מתבטאת בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

זאת אומרת: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו –

◈ ◈ ◈

החידוש שנתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות: **לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה** . . שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק עוד פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי בתורה – הכנה לביאת משיח צדקנו – שמקיף את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

וכפי שכבר דובר פעמים רבות (ובפרט בחדשים והשבועות האחרונים): ע"פ הודעת חז"ל[1] שכבר „כלו כל הקיצין", וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו „לצחצח את הכפתורים"[2]), ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח צדקנו **בפועל ממש!**

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו: להתדבר ביחד ולקבל החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד לבצע את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . כמדובר לעיל, הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, „עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת (כמדובר כמה פעמים) גם בכך, שבמאורעות העולם נתקיימו כמה סימנים על הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני[3]) ש„הגיע זמן גאולתכם", כפי שנראה בזה ש„מלכיות מתגרות זו בזו"[4], בפרט במדינות הערביים.

. . . ורואים בפועל איך שנפעל ה„ילחום מלחמת ה'"[5] וינצח בכמה

לפי זה מובנת הסיבה לכך שרק „עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ"[30], ואילו „כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ". אמנם, גם ב"בית אבי" בחרן עסק אברהם בפרסום האלקות בעולם[31], אך כיון שאז היתה דרגתו בבחינת העלם המוחין, לא השפיעה פעולתו בעולם על כך שיהיה „אלקי הארץ".

וזהו גם ההסבר לדברי אברהם „אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ". כי גם ב"בית אבי" גרם אברהם באמצעות עבודתו בענין של „אלקי השמים" להמשכת תוספת אורות באצילות. אך היה זה במצב של „ולא אלקי הארץ", השפעה זו לא ירדה לעולם הזה.

ח. גם ב"אלקי השמים" חידש אברהם בהיותו בארץ ישראל

לפי זה ניתן להבין את דברי אברהם „עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ" – כי גם בענין של „אלקי השמים" היה חידוש בתקופה של „עכשיו" לעומת מה שהיה לפני כן:

השפעתו של אברהם שעכשיו יהיה גם „אלקי הארץ", שה„המשכות" שלמעלה ב„אצילות" ירדו גם לעולמות בריאה יצירה עשיה[32], התאפשרה על ידי התגלות של העלם החכמה שמעל לאצילות. תוספת האורות ש„המשיך" אברהם לפני כן באצילות היתה כפי שנקבע מלכתחילה ב„סדר ההשתלשלות". אך כאשר

30) להעיר מאוה"ת כאן עה"פ (תשצ, א ואילך) השייכות דאלקי הארץ לנשואי יצחק ורבקה ועבודת אברהם.

31) ויתירה מזה נאמר „את הנפש אשר עשו בחרן – אברהם מגייר כו'" (לך יב, ה ובפרש"י).

אבל להעיר מתו"א יב, ריש ע"א „כי אחרי שנקרא אברהם בה"א שעי"ז המשיך התגלות בבחי' מל'... הי' יכול להעלות ניצוצות כו' וכמ"ש ואת הנפש אשר עשו כו'" (ומשמיט תיבת „בחרן"). וראה לקו"ש ח"י ע' 89 הערה 14.

32) ראה תו"ח ואוה"ת שבהערה 28.

אמר לו הקדוש־ברוך־הוא „לך לך מארצך וממולדתך..." וניתן לו הכח לכך, והוא יצא מחרן לארץ ישראל, אז נתגלה ה„אב רם", על ידי כך ש„נמשך" בו ההעלם שלמעלה מכך, נוצר קשר וחיבור בין ה„מאציל" לבין ה„נאצלים", ועל ידי עבודת אברהם נוספו אורות באצילות יותר מכפי שנקבע ב„סדר ההשתלשלות".

יוצא, שגם הענין של „אלקי השמים", שחידש אברהם „עכשיו", היה באופן נעלה יותר מאשר „כשלקחני מבית אבי". ואדרבה, מפני התוספת שנגרמה לענין של „אלקי השמים", בהמשכה שבאצילות, התחדש הענין של „אלקי הארץ", שההעלם של עולם האצילות יתגלה גם בעולמות בריאה יצירה עשיה, עד למטה.

ט. אופן עבודת אברהם לפני מתן תורה

למרות זאת, כיון שהיה זה לפני ביטול הגזירה, שאז „התחתונים יעלו לעליונים, והעליונים ירדו לתחתונים", ענין אשר התחדש במתן תורה[33], הרי גם אם עבודת אברהם ביציאתו מחרן לארץ ישראל היתה הכנה לחיבור שבין עליונים לתחתונים במתן תורה[34], לא גרמה עבודתו של אברהם לשינוי ולעליה במהותם של עניני העולם ושל הבריות שבהם[35], שיהי' מצב של „אלקי הארץ" באופן של הכרה, אלא הוא עשה זאת רק באופן של „הרגלתיו בפי הבריות".

(משיחת ש"פ חיי שרה תשל"ב)

33) שמו"ר פי"ב, ג. וש"נ.

34) ראה אוה"ת לך תרפז, ב. וראה תו"א שם יא, ג. תו"ח פז, ב. ובכ"מ.

35) וראה לקו"ש שבהערה 31, גם ביחס האבות עצמם שאצל יעקב דוקא הי' עבודתו בירור ענייני עולם לקדושה, משא"כ אברהם.

לזכות

כ"ק אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּינוּ
מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ

הוספה
בשורת הגאולה
ה.

וזהו גם א' הטעמים להדפסת קונטרס עץ החיים בהוצאה מיוחדת וחלוקתו לכאו"א מאנשים נשים וטף בסיום וחותם יום ההולדת כ"ף מרחשון (התחלת ערב שבת זה) . . כדי להדגיש שכל הדברים האלה נמשכים בתקפם ובשלימותם (וביתר שאת) ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ה"מנהל־פועל" דישיבת תומכי תמימים, ובפרט לאחר מלאות ארבעים שנה להסתלקותו, ש"קאי איניש אדעתי' דרבי'"[1], ובמילא נשלמה כבר העבודה דדור השלישי (לאדנ"ע), דור הגאולה, "ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו"[2].

. . . ויה"ר שההוספה בלימוד והפצת תורת החסידות, ביחד עם ההוספה בלימוד נגלה דתורה, שכמה ענייני נגלה דתורה נמצאו במאמר זה, והפצת התורה והיהדות, כולל ובמיוחד ע"י הקמת מוסדות חדשים, וביסוס וחיזוק והרחבת המוסדות הקיימים, בתי תורה, בתי תפלה (עבודה) ובתי גמילות־חסדים – ימהרו ויזרזו ויביאו תיכף את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"[3] – "תולדות יצחק".

ובהדגשה יתירה מצד השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – ששמו השני (סיום וחותם שמו) יצחק, אשר, עוד בזמנו העיד שנשלמו כל ענייני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"[4], ולכן ציוה (ונתן כח) "עמדו הכן כולכם"[5] לקבל פני משיח צדקנו, ועאכו"כ בימינו אלה.

ובפרט כשרואים המאורעות שבתקופה האחרונה בנוגע ל"תולדות ישמעאל" (שבסיום פרשתנו) – אשר, נוסף לכך שכללות הענין

1) ע"ז ה, רע"ב.
2) הושע ו, ב. וראה מצו"ד עה"פ.
3) ישעי' סג, טז. שבת פט, ב.
4) שיחת שמח"ת תרפ"ט.
5) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט.

פון חכמה בינה ודעת.

און היות אַז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אַז דאָס איז שייך צו יעדער אידן אָן אויסנאַם כלל.

. . . ועוד ועיקר: וויבאַלד אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אַז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח ("מגיד דבריו ליעקב גו'"[11]), און צוזאַמען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]: "שלח נא ביד תשלח" – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממש!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אַז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: "כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"[12], אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן "חוץ מצא", צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו במצב פון "צא" בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאָנט כביכול באַ דעם אויבערשטן: "שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה "יד תשלח" און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאַמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממהר די המשכה בפועל].

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מר־חשון, מבה"ח כסלו תשנ"ב)

11) תהלים קמז, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.
12) פסחים פו, ב.

ד"מלכיות מתגרות זו בזו" הוא מסימני הגאולה, כמארז"ל[6] "אם ראית מלכיות מתגרות זו בזו צפה לרגליו של משיח", ה"ז בהדגשה יתירה בנוגע ל"תולדות ישמעאל", כדאיתא בילקוט שמעוני[7] "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . מלך פרס מתגרה במלך ערבי . . כל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים" (כפי שרואים במוחש הבלבול דאוה"ע שלא יודעים מה לעשות, ומחפשים עצות שונות כו'), והקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם", וממשיך, ש"מלך המשיח . . עומד על גג בית המקדש[8] והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם" – כפי שהכריזו ומכריזים במיוחד לאחרונה.

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ב מרחשון תנש"א)

---

6) ב"ר פמ"ב, ד. מדרש לקח טוב לך יד, א.
7) ישע' רמז תצט.
8) להעיר מדיוק לשון המדרש "עומד על **גג** בית המקדש" – שגגין לא נתקדשו (פסחים פה, סע"ב. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), דיש לומר, שבזה מרומז שההכרזה "ענוים הגיע זמן גאולתכם" באה מחוץ לארץ שלא נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, בדוגמת החילוק שבין גג המקדש להתוך דהמקדש עצמו.

ו.

ויהי רצון, שכיון שבימינו אלה נשלמו כל מעשינו ועבודתינו בכל פרטי הענינים דמאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, ובאופן דשני חיי שרה שכולן שוין לטובה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר צחצחו את הכפתורים[1], ועומדים מוכנים[2] לקבל פני משיח צדקנו, ובפרט שלאחרי זה עברו עוד עשיריות שנים שבהם צעקו בנ"י עד מתי (וואָס דאָס דאַרף דאָך אויך האָבן אַ שיעור), תבוא תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(ממאמר ויהיו חיי שרה תנש"א – ספר המאמרים מלוקט ח"ה ע' 60)

---

1) שיחת שמח"ת תרפ"ט.
2) ראה אגרות־קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ריש ע' רעט.

און אַרויסנעמען אַלע אידן פון גלות!

. . . דערפון האָט מען די הוראה בפועל וואָס מ'דאַרף אַרויסנעמען שטייענדיק איצטער באַ דער התחלה ופתיחה פון דעם "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – דאַרף מען אַרויסקומען מיט אַ הכרזה והודעה צו אַלע שלוחים, אַז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באַשטייט אין דעם – אַז מ'זאָל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאָס הייסט: אַלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דאַרפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאָס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראָכן אין דעם נושא הכינוס – "כל ימי חייך להביא לימות המשיח"[10]: אַלע עניני עבודה (בכל ימי חייך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דאַרפן זיין דורכגענומען מיט "להביא לימות המשיח", ניט בלויז "לרבות" (ווי עס שטייט בכ"מ), אַז ער (דער שליח) שטייט און וואַרט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האָבן וכו', נאָר – "להביא", ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען "לימות המשיח" לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאָג נאָר פון ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז "בחזקת משיח"[5], נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון "משיח ודאי"[5] וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן

---

10) ברכות פ"א מ"ה.

מח.

דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואָס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה . . אַ חידוש כללי ועיקרי וואָס איז ניט בלויז נאָך אַ פרט (אָדער אַ כלל) אין דער שליחות, נאָר אַן עיקר און אַן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט – הכנה לביאת משיח צדקנו – וואָס נעמט אַרום אַלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ׳האָט שוין געדעדט מערערע מאָל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואָכן): לויט דער הודעה פון חז״ל[1] אַז ס׳איז שוין „כלו כל הקיצין", און די הודעה פון כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו, אַז מ׳האָט שוין אויך תשובה געטאָן, ביז אַז מ׳האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני עבודה (אפילו „צופוצן די קנעפּ״[2]), און מ׳שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו – איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז מובן, אַז אין דעם באַשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאַמענרעדן און אַרויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . מ׳האָט געדעדט פריער, אַז כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען, אַז מ׳האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, און מ׳שטייט שוין גרייט, „עמדו הכן כולכם", צו מקבל זיין פני משיח צדקנו.

ווי מ׳זעט דאָס אויך (כמדובר כמ״פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני[3]) אַז „הגיע זמן גאולתכם" פון דעם וואָס

1) סנהדרין צז, ב.
2) ראה שיחת שמח״ת תרפ״ט.
3) ישעי׳ רמז תצט.

„מלכיות מתגרות זו בזו״[4], בפרט אין די מדינות הערביים.

. . . און מ׳זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער „ילחום מלחמת ה׳״[5] וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון „נצח": נ׳ – גילוי שער הנו״ן, צ׳ – שנת הצדי״ק (ווי אידן האָבן אָנגערופן דעם יאָר), און ח׳ – דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם[6]).

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז וויבאַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ׳האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ״ל), ואעפ״כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש – דאַרף מען זאָגן אַז ס׳איז נאָך געבליבן עפעס צו טאָן וואָס ווערט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע״פ הידוע אַז „בכל דור ודור נולד א׳ מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל״[7], „א׳ הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי״ת וישלחו כו׳״[8], וע״פ הודעת כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אַז מ׳האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט – איז פאַרשטאַנדיק אַז ס׳הויבט זיך אָן מקויים ווערן דער „שלח נא ביד תשלח״[9], די שליחות פון כ״ק מו״ח אדמו״ר. און דערפון איז מובן, אַז די איינציקע זאַך וואָס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאָל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל

4) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב״ר פמ״ב, ד.
5) רמב״ם הל׳ מלכים פי״א ה״ד.
6) סוכה נב, ב.
7) פי׳ הברטנורא למגילת רות.
8) ראה שו״ת חת״ס חו״מ (ח״ו) בסופו (סצ״ח). וראה שד״ח פאת השדה מע׳ האל״ף כלל ע׳. ועוד.
9) שמות ד, יג.